

**EFEKTYWNOŚĆ SYSTEMU
DOZORU ELEKTRONICZNEGO W POLSCE
W ŚWIETLE BADAŃ EMPIRYCZNYCH**

BARTOSZ KĘDZIERSKI

**EFEKTYWNOŚĆ SYSTEMU
DOZORU ELEKTRONICZNEGO W POLSCE
W ŚWIETLE BADAŃ EMPIRYCZNYCH**

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2021

Recenzent
dr hab. Igor Zgoliński, prof. KPSW

Redakcja, skład i łamanie
Violet Design / Wioletta Kowalska

Tłumaczenie tekstów na język angielski
Magda Cieszyńska-Klimek

Projekt okładki i stron tytułowych
Filip Sendal

Na okładce wykorzystano ilustrację z zasobów Adobe Stock (autor: Alexander)

Publikacja sfinansowana ze środków projektu Narodowego Centrum Nauki
„Preludium 10”

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-227-4

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel.: 58 523 11 37; 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. 58 523 14 49

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW 9

WPROWADZENIE 11

CZĘŚĆ PIERWSZA PODSTAWY TEORETYCZNE BADAŃ

ROZDZIAŁ I
NARODZINY DOZORU ELEKTRONICZNEGO.
UKSZTAŁTOWANIE SYSTEMU DOZORU ELEKTRONICZNEGO
W POLSCE 23

1. Początki i ekspansja dozoru elektronicznego na świecie 23
2. Proces normatywnego kształtowania DE w Polsce 44

ROZDZIAŁ II
DOZÓR ELEKTRONICZNY W ŚWIELE MIĘDZYNARODOWYCH
STANDARDÓW OCHRONY PRAW CZŁOWIEKA 67

ROZDZIAŁ III
KONCEPCJA PENOLOGICZNA I PRÓBA UZASADNIENIA
DOZORU ELEKTRONICZNEGO W REALIACH POLITYKI
KRYMINALNEJ PAŃSTWA. PRÓBA REKONSTRUKCJI
PODSTAW AKSJOLOGICZNYCH DE 77

ROZDZIAŁ IV
FUNKCJONOWANIE DOZORU ELEKTRONICZNEGO W POLSCE
W ŚWIELE STANOWISKA NAUKI POLSKIEJ 95

CZĘŚĆ DRUGA
BADANIA EMPIRYCZNE

ROZDZIAŁ V	
KRYTERIA OCENY EFEKTYWNOŚCI DOZORU ELEKTRONICZNEGO	107
ROZDZIAŁ VI	
CEL BADANIA ORAZ HIPOTEZY BADAWCZE. METODOLOGIA BADANIA	135
1. Cele oraz hipotezy badania	135
2. Metodologia badań	137
3. Opis metodologiczny	145
ROZDZIAŁ VII	
OPIS UZYSKANYCH WYNIKÓW	147
1. Generalne informacje statystyczne w zakresie SDE w Polsce	147
2. Obraz statystyczny powrotności do przestępstwa w Polsce	154
3. Opis populacji w GR I	160
3.1. Ogólna liczba osób w GR I	160
3.2. Wiek odbywających karę w dozorze elektronicznym	162
3.3. Możliwości zarobkowe skazanych	163
3.4. Właściwość sądu penitencjarnego	165
3.5. Czas trwania DE	167
3.6. Czyn zabroniony związany z wykonaniem kary w SDE	168
3.7. Recydywa specjalna jednokrotna	171
3.8. Problematyka zarządzenia wykonania kary uprzednio zawieszanej oraz zastępczej kary pozbawienia wolności	175
3.9. Płeć badanych w GR I	177
3.10. Liczba wykonywanych kar pozbawienia wolności w SDE	178
3.11. Uchylenia zgody na wykonanie SDE	179
4. Ogólna charakterystyka skazanych, u których odnotowano prawomocne skazanie po zakończeniu odbywania kary w SDE w GR I	182

4.1. Powrotność do przestępstwa w okresie 5 lat po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności w DE	183
4.2. Czas dozorowania a odsetek recydywy	184
4.3. Recydywa a płeć	185
4.4. Powrotność do przestępstwa a rodzaj kary orzeczonej. Problematyka recydywy penitencjarnej	186
4.5. Powrotność do przestępstwa a recydywa specjalna określona w art. 64 § 1 k.k.	187
4.6. Bezwzględna kara pozbawienia wolności a kara warunkowo zawieszona	188
4.7. Kompetencje zawodowe a powrotność do przestępstwa	189
4.8. Powrotność do przestępstwa a tożsamość czynów następczo popełnionych	189
4.9. Wiek a recydywa	194
5. Opis populacji w GR II	195
5.1. Ogólna liczba osób populacji GR II	195
5.2. Wiek skazanych w momencie zakończenia kary w SDE	196
5.3. Płeć w GR II	197
5.4. Warunki zarobkowe	198
5.5. Właściwość sądu penitencjarnego	199
5.6. Czas trwania dozorowania w ramach SDE	200
5.7. Czyn zabroniony związany z wykonaniem kary w SDE w GR II	201
5.8. Recydywa specjalna jednokrotna	203
5.9. Problematyka zarządzenia wykonania kary uprzednio zawieszanej oraz zastępczej kary pozbawienia wolności	204
5.10. Łączna liczba orzeczeń wykonania kary w SDE	205
5.11. Uchylenia zgody na wykonanie SDE – przyczyny	205
6. Ogólna charakterystyka skazanych, u których odnotowano prawomocne skazanie po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności w SDE w GR II	207
6.1. Ogólny odsetek osób powracających do przestępstwa w ciągu 4 lat po zakończeniu kary w SDE	207
6.2. Powrotność do przestępstwa na przestrzeni 4 lat	208
6.3. Czas trwania dozorowania a powrót do przestępstwa	208
6.4. Powrotność do przestępstwa a płeć	209
6.5. Ponowne skazanie a rodzaj orzeczonej kary. Problematyka recydywy penitencjarnej	209
6.6. Wiek sprawców a recydywa	210

6.7. Rodzaj popełnionego czynu a recydywa	211
6.9. Powrotność do przestępstwa a poziom kompetencji zawodowych	212
ZAKOŃCZENIE	215
Analiza przedstawionych wyników	215
Wnioski	220
Postulaty <i>de lege ferenda</i>	223
SUMMARY	227
Analysing and presenting results	227
Conclusions	232
Postulates	234
BIBLIOGRAFIA	239
SPIS RYCIN I TABEL	249